

KONCEPTUALIZACE, OPERACIONALIZACE, TEORETICKÁ A PRACOVNÍ HYPOTÉZA

Klíčové koncepty

- Míra vyhraněnosti vztahu dětí alkoholiků k alkoholu (1)
- Matematicko-statistická formulace pojmu vyhraněnost vztahu k alkoholu (2)
- Existence rozdílnosti postojů k alkoholu mezi muži a ženami (3)

Teoretická hypotéza o vztahu mezi klíčovými koncepty

Na základě psychologických a sociologických teoretických východisek jsme formulovali tuto teoretickou hypotézu o vztazích mezi klíčovými koncepty:

Hlavní hypotéza: *Míra vyhraněnosti vztahu dětí alkoholiků k alkoholu (klíčový koncept 1) bude dosahovat alespoň minima námi stanovené matematicko-statistické formulaci pojmu vyhraněnost vztahu (klíčový koncept 2).*

Vedlejší hypotéza: *Přitom budou pravděpodobně existovat rozdíly v postojích k alkoholu podle pohlaví respondenta (klíčový koncept 3), které by se daly převést do jazyka matematiky opět pomocí matematicko-statistické formulace pojmu vyhraněnost k alkoholu (klíčový koncept 2).*

Operacionalizace teoretických konceptů

- koncept (1) – indikátorem míry vyhraněnosti vztahu dětí alkoholiků k alkoholu by mohlo být: **četnost pití alkoholu respondenta** (například průměrný počet dnů v měsíci, kdy respondent pil nějaký alkohol), **míra pití alkoholu respondenta** (průměrný počet vypitých piv, vína, destilátu v měsíci, následně námi přepočítaný dle obsahu alkoholu), **četnost ebriety respondenta** (například počet stavů opilosti za poslední rok), následně podle těchto indikátorů **zařazení respondenta do jedné ze čtyř skupin (abstinent, konzument, piják, osoba závislá na alkoholu).**

Zdá se mi, že pojem „vyhraněnost vztahu k alkoholu“ zbytečně redukuje čistě na kvantitu jeho konzumace. Co takhle prozkoumat i postoj k alkoholu. Do jaké míry konzumaci odsuzují u okolí atd?

- koncept (2) – pojem vyhraněnost vztahu respondentů k alkoholu by mohl být matematicky formulován pomocí například těchto indikátorů: *poměr skupin abstinentů+osoby závislé na celkovém počtu respondentů* musí dosahovat námi stanovené minimální hranice, *poměr skupiny konzumentů (tedy skupiny, která je dle měřítek naší společnosti „normální“, a podle nás nejlépe odpovídá nevyhraněnému vztahu člověka k alkoholu) na celkovém počtu respondentů* nesmí převyšovat námi stanovenou maximální hranici, v případě potvrzení hypotézy. Pokud tyto podíly skupin nebudou v námi stanoveném koridoru, hypotéza nebude potvrzena.

Toto do operacionalizace nepatří.

- Koncept (3) – použijeme stejné indikátory jako u konceptu 1, avšak zvlášť bude hodnocena skupina žen a skupina mužů.

Toto také do operacionalizace nepatří!!

Do operacionalizace patří stanovení indikátorů u zkoumaných pojmů, proměnných, ne u konceptů! Takže zde třeba postrádám operacionalizaci pojmu „dítě alkoholiků“!

Pracovní hypotéza

Na základě indikátorů četnosti pití alkoholu respondenta, míry pití a četnosti ebriet pomocí psychopatologické teorie stanovíme, do které skupiny dle konzumace alkoholu každý respondent patří. Pro potvrzení hlavní teoretické hypotézy provedeme porovnání podílů vyhraněných (abstinentů+alkoholiců) a nevyhraněných (konzumentů) skupin na celkovém počtu respondentů s námi stanovenými matematickými limity pro vyhraněnost a nevyhraněnost vztahu člověka k alkoholu. Po ověření vedlejší hypotézy pak provedeme totéž, zvlášť však budeme posuzovat skupinu mužů a žen, a následně porovnáme statisticky-matematické výsledky těchto dvou skupin.

Toto sem nepatří.

Hlavní pracovní hypotéza: podíl součtu osob spadajících do skupiny abstinentů nebo alkoholiků na celkovém počtu respondentů bude větší než námi stanovená matematická

procentuální hranice. Současně bude podíl osob spadajících do skupiny konzumentů nižší než námi stanovená matematická procentuální hranice.

Vedlejší pracovní hypotéza: podíl součtu osob mužského pohlaví spadajících do skupiny abstinentů nebo alkoholiků na celkovém počtu respondentů-mužů bude jiný než podíl součtu osob ženského pohlaví spadajících do skupiny abstinentů nebo alkoholiků na celkovém počtu respondentů-žen, jiné výsledky tedy budou i v porovnání těchto podílů v případě skupiny konzumentů.

Pracovní hypotézy by měly vyjadřovat předpokládaný vztah mezi jednotlivými indikátory. To zde nevidím.

Tzn. například „míra pití alkoholu bude vyšší u dětí alkoholiků nežli u dětí, jejichž ani jeden rodič nebyl alkoholik“. Atd.

A vzhledem k tomu, že chcete zkoumat i rozdíly v souvislosti s pohlavím (což je správně!!), měly by zde být i tyto hypotézy!